

poder donar ales a les seves idees per la raó de no poder-se dir obrers i amb ells confondre's i pel despreci que li ha fet, per altre cantó, l'estament superior — l'estament burges — ofegant-lo en ses manifestacions pel procediment indirecte de mermar-los-hi sos pocs brillants ingressos.

Vet-aquí, doncs, la feina del Socialisme. Predicar l'igualtat de drets i deures i una perfecta organització del treball en totes ses múltiples manifestacions per a que, en definitiva, sia possible una solidarització acabada de totes les més heterogènes energies humanes, en bé i profit propi i comú de tots els estaments socials. Vegi's com no's tracta d'una utòpica conglomeració de principis purament idealistes o romàntics. Vegi's, per fi, com no tenen de socavar-se'ls puntals de la societat. Potentes i avassalladores, pesi a qui pesi, aquestes idees aniràn fent via, conquerint a cada jorn, nous prosèlits, sobre-tot en l'element jove d'arreu del món, per a assolir, tant o d'hora, una més perfecte i racional constitució de l'humanitat.

ALFRED CANAL

ASPECTES DE LA GUERRA

(Del nostre redactor-corresponsal a París)

Els "embusqués"

La ciutat incomparable, que viu tranquila i serena com una matrona romana, segura en absolut de que ben prompte la victòria més resplendent coronarà'ls seus esforços en defensa dels seus drets i de la nacionalitat de França, acaba de classificar un nou tipu zoològic: l'*embusqué*; i l'abronca en públic. I comença a perseguir-lo amb ganas de fer-lo desaparèixer prompte, en nom de l'igualtat i en profit dels exèrcits de la llibertat que lluiten en tots els indrets de la terra.

Es, l'*embusqué*, aquell ciutadà, aquell paisà, bó i útil per a servir a la patria, que ha aconseguit, en les circumstancies presents, seguir disfrutant la plàcida vida del burgès, fent-se eximir per malaltia imaginària o per defecte físic invisible, i aquell militar, jove i fornit, al qual ha sigut possible desar l'espasa i arrupir-se darrera'l pupitre polsós d'una oficina pública, fent la vida grisa del buròcrata, fumant, llegint i conversant, mentres els seus companys d'armes i germans de raça, sofreixen les inclemencies del temps i l'esclat d'algún obús en les trinxeres sagnantes de Verdún o en les riberes humides del Some.

París ha clissat als *embusqués* i la premsa francesa, i'l poble francès, comencen a fer-los sortir dels seus amagatalls, i arrancar-los dels escriptoris, dels hospitals, dels tallers.

Ahir mateix, en el metropolità, un soldat vingut de les terres heròiques, ferit per tres vegades successives, arrencà la màscara a un oficial polít i elegant com els oficials d'Espanya. Intervingué'l públic, altres soldats... la bronca se feu enorme. Encare'm sembla que veig a l'*embusqué*, roig i avergonyit, sortir del cotxe i pujar els graons de l'estació de quatre en quatre.

L'*embusqué* és d'aquells que havien nascut per a servidors honoraris de la seva patria; de aquells que quan la pau regnava, monopolitzaven el sentiment patriòtic i portaven en el berret, en la solapa i en el pany de la camisa, els colors de la senyera; i esgrimien les armes

de combat a cada instant; i discutien a cops de puny en les taules de cafè, i ferien als veïns a cops d'*espuela*; així, essent, ademés, *bibelots* de saló i joguina de dames, se migraven fins a portar sobre seu tantes creus i tant grosses, que, més que pit, ja'l seu semblava un aparador de quincalleria.

Visqué alegre, triomfant, dominador, fins que'ls barbres vingueren a destruir la monotonia de la vida, a cremar pobles, a assassinar llibertats; fins que la guerra assombrosa vingué, sagnanta i crudel. Allavors mentres el bon patriota sortia de la seva llar, deixant-hi esposa i fills; mentres el llaurador deixava l'arada; i'l ferrer el mall i el fuster la serra, per a estrèyer el fusell entre llurs mans i anar a defensar, com lleons, el terreny patri, éll, el patriotaire criàner, removia influencies, mostrava les seves creus i les feia dringar, per a aconseguir quedar se lluny del front, revisant documents en una oficina o buidant orinals en un hospital de sang; sense oblidar-se, però, de sortir en les hores vagatives a passejar de nou la quincalleria del seu pit i el llustre de les seves botes per davant dels ulls devoradors de les donzelles i àdhuc per davant dels ulls d'aquells que tornen de la gran lluita amb una sola creu al pit, més xica però més gloriosa, i una ferida, tant gloriosa com la creu.

La ciutat incomparable persegueix als *embusqués*, els abronca i'ls desemmascara... ¿Quàn farem nosaltres altre tant?

Quàn arrencarem la careta d'aquests revolucionaris que presideixen *mitings* i a cops de puny esquerden la taula presidencial, que fan tremolar les parets dels edificis amb la seva veu potent i son parlar fogós i que quan l'hora de la lluita arriba, quan cal executar, quan comencen a bastir-se barricades i callen les boques per a que parlin els fusells, quan cal donar el pit, en lloc del *do de pit*, se tanquen a casa seva, amb l'honor, amb la gloria i amb la quefatura?...

Quàn desemmascarem a aquests nacionalistes d'opereta, que pretenen remoure l'Univers amb el nom de Catalunya sempre als llabris, cada volta que s'apropen eleccions i que quan són al Congrés d'Espanya, en lloc d'ésser un troç de Catalunya que exigeix per Catalunya, són troços d'estaquirot, identificats en absolut amb l'ambient melític de farsa que allí's respira i amb el vellut vermell de l'ampla sala?...

Quàn abroncarem a aquests marxants de la política que surten al carrer enarborant la bandera de les reivindicacions obreres, mentint-la i deshonorant-la?... Quàn, cara a cara, els direm que no tenen ideals, sino ambicions; que no tenen cervell, sino estómac; que no porten doctrines, sino gana?...

¿No són aquests, els nostres *embusqués*?

Abroquem-los, doncs. Desemmascarem-los. Despullem-los de les seves creus, de les seves glories, de la seva paraula i presentem-los tal com són davant del poble i que'l poble'ls escupi la cara.

Fem com la França. Així és com un poble pot parar l'embestida dels nous barbres; així és com pot tenir un Marne i un Verdún; així és com pot conservar la serenitat; tant més admirable enfront de la tragedia...

Així se guanya!

Igualtat, igualtat, igualtat!

F. MONTAÑA

París, 2 de desembre de 1916.

RÀPIDA

RECONSTITUCIÓ (?) NACIONAL. — En el Congrés espanyol manca temps per a aprovar els pressupostos de l'Estat, perquè involucra i vol assimilar el govern a dits pressupostos, les partides del pressupost dit pomposament de reconstitució nacional. D'ensà de l'obertura d'aquestes Corts, que s'esgargamellen els diputats de les diferents minories polítiques que tenen seient a la Cambra legislativa, per a convèncer al govern de que no's poden pressupostar quantitats imaginàries i que, per tant, aquesta reconstitució nacional és també imaginària, o siga que de reconstitució només en té'l nom. El govern, per çò, — tretze són tretze — fins farà treballar el magí dels diputats els dies de festa. Tot, perquè'l dia primer de gener han d'estar aprovats dits pressupostos. Primer s'ensorraran els sostres del cel — sembla que ha dit —, abans de deixar de complir aquest precepte reglamentari.

¡Oh, els preceptes reglamentaris! .. ¡Noli me tângere!...

¡Quina llàstima que no estiguem en aquells temps de les imperiosas vacaciones! ¡Que'n fariem de feina!...

Això deu pensar l'inquiet Romanones quan, en un interval tranquil de les discussions parlamentaries, l'interroga un palatí per a organitzar una espatarrant cacera a qualsevol coto de Doñana.

* * *

L'il·lusió d'un poble

Ja ha tornat a venir l'època d'esperança del poble espanyol; l'època en que les il·lusions inunden els cervells d'aquest poble, fent somniar en un demà ple d'esplendidesa i benestar. Ja tornem a estar en el temps en que un poble que ha passat per mil vicissituds, confia en un pervindre que li ha de treure totes les penes que sobre d'ell pesen, portant-lo — com podríem dir-ne — de l'*infern a la gloria*.

Doncs, sí; el poble espanyol ja no patirà més; s'ha acabat l'haver-se d'ajupir tot el dia per a guanyar la queixalada de pa quotidiana; s'ha acabat el tenir de suar tota la setmana per a, al cap i a la fi, morir-se de gana; s'ha acabat!... Des d'are en endavant, tot-hom serà ric a Espanya; no hi haurán ni pobres ni treballadors, tot-hom viurà de renda... No saben per què? Doncs, és molt senzill: perquè tot-hom treurà la rifa. Es la rifa, el què'ns ha de salvar; per això tot-hom s'hi aboca. ¡Què comerç ni què industria! La rifa, la rifa! No hi creieu — diuen els espanyols — amb el guanyar quartos treballant; l'única manera d'ésser feliços, ha d'ésser posant a la rifa.

I a aquestes teories s'és donat un poble que té l'aspiració d'ésser ric, deixant el treball i acudint a enganxar-se a la trampa que, en forma d'il·lusions, li és preparada, per part dels que, després d'haver li xuclat tot l'any el suc, encar li envegen, a ses darreríes, la mica de sava que li queda.

I el poble, copdiciós de diner; s'hi deixa caure com encegat; veu en la rifa l'únic medi de acabar el patir i fa sacrificis per a comprar una apuntació i, si qualche vegada li proposen fer societat obrera, per a fer-se prevalèixer els drets, els seus recursos no li arriben per a pagar la quota que és posada.

Aquesta és la desgracia que té aquest poble. ¡Llàstima que, per culpa del contacte amb Madrid, ja s'hagi infectat Catalunya d'aquesta malaltia!

* * *